

Vlaams
Parlement

ingediend op **581** (2015-2016) – Nr. 1
16 november 2015 (2015-2016)

Verslag van de gedachtewisseling

namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn
uitgebracht door Valerie Taeldeman

over de tariefregulering van de
integrale waterfactuur

Samenstelling van de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn:

Voorzitter: Tinne Rombouts.

Vaste leden:

Piet De Bruyn, Andries Gryffroy, Bart Nevens, Axel Ronse, Ludo Van Campenhout, Wilfried Vandaele;
Robrecht Bothuyne, Lode Ceyssens, Tinne Rombouts, Valerie Taeldeman;
Gweny De Vroe, Lydia Peeters;
Rob Beenders, Bruno Tobback;
Hermes Sanctorum-Vandevoorde.

Plaatsvervangers:

Jelle Engelbosch, Sofie Joosen, Jos Lantmeeters, Jan Peumans, Grete Remen, Sabine Vermeulen;
Sonja Claes, Jos De Meyer, Bart Dochy, Katrien Partyka;
Mathias De Clercq, Willem-Frederik Schiltz;
Ingrid Lieten, Els Robeyns;
Johan Danen.

Toegevoegde leden:

Stefaan Sintobin.

INHOUD

I.	Toelichting door de minister	4
1.	Waterfactuur	4
2.	Statistieken met betrekking tot waterarmoede.....	6
II.	Vragen en opmerkingen van de leden.....	7
1.	Tussenkoms van Rob Beenders.....	7
2.	Tussenkoms van Valerie Taeldeman	8
3.	Tussenkoms van Gwenny De Vroe.....	9
4.	Tussenkoms van Hermes Sanctorum-Vandevoorde	9
5.	Tussenkoms van Piet De Bruyn.....	10
6.	Tussenkoms van Bart Nevens	10
7.	Tussenkoms van Bart Dochy	10
III.	Antwoorden van de minister.....	11
IV.	Bespreking.....	12
	Gebruikte afkortingen	14
	Bijlagen: zie dossierpagina op www.vlaamsparlement.be	

De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn hield op 27 oktober 2015 een gedachtewisseling over de tariefregulering van de integrale waterfactuur met Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw.

Het advies van de SERV van 7 september 2015 en van de WaterRegulator van 4 september 2015 over de voorgestelde tariefregulering drinkwater is terug te vinden op de [dossierpagina](#) van dit stuk op www.vlaamsparlement.be.

I. Toelichting door de minister

Minister *Joke Schauvliege* merkt vooreerst op dat ze deze gedachtewisseling wat voorbarig vindt. Het dossier is immers nog niet definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering. De algemene lijnen kunnen wel reeds toegelicht worden.

1. Waterfactuur

Algemene uitgangspunten tariefstructuur

De minister benadrukt dat men bij het uitwerken van de tariefstructuren een evenwicht heeft gezocht tussen ecologie, economie en sociale aspecten. Bij het uitwerken van de nieuwe tariefstructuur en de tariefregulering heeft men én duurzaam watergebruik willen stimuleren én de verantwoorde kosten voor publieke drinkwatervoorziening en afvalwatersanering willen dekken én tegelijkertijd rekening willen houden met de sociale en economische realiteit.

Ecologie

In overeenstemming met het Vlaamse regeerakkoord zal er binnen de nieuwe tariefstructuur geen plaats meer zijn voor de gratis kubieke meter water. Gratis bestaat immers niet. De gratis kubieke meter werden verrekend in de prijs van het water waarvoor wel betaald wordt. Ook het principe dat de vervuiler betaalt wordt doorgetrokken. Het gebruikte water moet immers ook gezuiverd worden.

Drinkwater is een schaars goed waarmee men op een verantwoorde manier moet omgaan. Daarom wordt er een progressieve tariefschaal ingevoerd. De eerste kubieke meter is dus goedkoper. Daarnaast worden er ook andere ecologische keuzes gemaakt. Bij een nieuwbouw of een grondige verbouwing zal men bijvoorbeeld een hemelwaterput moeten installeren.

Economie

Het economische aspect impliceert dat er billijke inkomsten moeten zijn voor het drinkwater en voor zuivering van het rioolwater en de aanleg van de infrastructuur daartoe. Daarom wordt er een vast recht geïntroduceerd voor zowel drinkwater als voor de sanering. Daardoor zal iedereen mee moeten betalen voor de waterzuivering, ook diegenen die geen drinkwater afnemen. De kosten van de drinkwaterbedrijven en de rioolbeheerders bestaan voor ongeveer tachtig percent uit vaste kosten. Daarvan zal slechts twintig percent worden opgehaald via het vaste recht.

De tariefregulering is sinds de zesde staatshervorming een Vlaamse bevoegdheid. Vlaanderen zal dat op een structurele manier aanpakken. De drinkwaterbedrijven moeten beschikken over duidelijke tariefplannen. Ook hun kosten moeten ze duidelijk in kaart brengen.

Sociale aspecten

De tarieven moeten ook sociaal verantwoord en billijk zijn. De afschaffing van het gratis drinkwater wordt dan ook gecompenseerd. De Vlaamse Regering heeft ervoor gekozen om de doelgroep van de vrijstellingsgerechtigde klanten te behouden. De waterfactuur zal dus lager zijn voor de mensen met een leefloon of met een heel laag pensioen en voor de personen met een erkende handicap en een laag inkomen. In de andere gewesten bestaat een dergelijk systeem niet.

Watertariefdossier

Het watertariefdossier zal opgenomen worden in een ontwerp van Drinkwater-decreet. De nodige adviezen zijn binnengekomen. De minister verwacht dat de Vlaamse Regering hierover op korte termijn een definitieve beslissing zal nemen. Het is nog altijd de bedoeling dat dit op 1 januari 2016 van kracht zal zijn.

Bij die definitieve goedkeuring zal de Vlaamse Regering ook rekening houden met de resultaten van de armoedetoets.

Uniforme tariefstructuur

Op dit ogenblik zijn de tarieven van de verschillende drinkwaterbedrijven heel divers. In de toekomst zal er een uniforme structuur zijn. Regionale verschillen tussen de tarieven blijven echter mogelijk omdat ook de kostenstructuren van de drinkwaterbedrijven verschillend zijn.

Inkomsten gemeentelijke sanering

Op dit ogenblik is het gemeentelijk aandeel in de waterfactuur beperkt tot 1,4 maal het bovengemeentelijke aandeel. De gemeentelijke rioolbeheerders kunnen zelf bepalen of ze dat maximum aanrekenen. Anno 2015 hanteert ongeveer een derde van de gemeenten een tarief dat lager ligt dan het maximum.

Circa dertig percent van de gemeenten geeft aan de vrijstellingsgerechtigde doelgroep geen volledige vrijstelling voor de gemeentelijke sanering, wat op een bijdrage van ongeveer 20 percent neerkomt.

De Vlaamse subsidies voor de gemeentelijke rioleringen werden opgetrokken. Bij de begrotingsbespreking 2016 werd daar nog 60 miljoen euro aan toegevoegd. In totaal is er 138 miljoen euro voor de lokale besturen en 130 miljoen euro voor het lokale pact.

Co-ouderschap

Een tarifiering die rekening houdt met het co-ouderschap is in de praktijk moeilijk realiseerbaar. Deze vraag stelt zich overigens bij meerdere tarifieringen en subsidies. Vaak botst men op problemen met de praktische uitvoering. De minister is bereid om te luisteren naar de oplossing die Gwenny De Vroe daarvoor zou gevonden hebben in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Communicatie

De drinkwaterbedrijven zullen duidelijk communiceren over deze maatregelen. De VMM zal de simulator aanpassen aan de nieuwe tarifiering.

2. Statistieken met betrekking tot waterarmoede

De minister merkt vooreerst op dat statistieken en dus ook sociale statistieken, altijd met de nodige voorzichtigheid moeten worden geïnterpreteerd.

Cijfers

Een uitstel van betaling of een afbetalingsplan kan een oplossing bieden voor een klant die zijn waterfactuur niet kan betalen. Zo kan men een gerechtelijke schuldinvordering voorkomen. In 2014 werden er 72.372 aanvragen voor uitstel van betaling ingediend. Dat is een stijging met 4,2 percent ten opzichte van 2013 en met tien percent tegenover 2012. In 2014 waren er 58.897 aanvragen voor een afbetalingsplan. Dat is een stijging met 17,2 percent in vergelijking met 2013. De LAC's van het OCMW hebben 10.486 afbetalingsplannen opgelegd in het kader van een vraag tot afsluiting. Deze cijfers maken duidelijk dat het overgrote deel van de afbetalingsplannen worden toegestaan door de drinkwaterbedrijven zonder tussenkomst van een LAC. Deze afbetalingsplannen zijn mogelijk gemaakt op basis van het algemeen waterverkoopreglement.

Het aantal ingebrekestellingen – dat is de formele start van een wanbetalingsprocedure – is tussen 2012 en 2014 met 13,1 percent gedaald.

Uit deze cijfers besluit de minister dat de aanpassingen aan het waterverkoopreglement een effect hebben gehad. De waterbedrijven zetten steeds vaker in op instrumenten die uitstel van betaling of een afbetalingsplan mogelijk maken. Voor het eerst is er dan ook een daling van het aantal aanvragen tot afsluiting.

Opvolging afbetalingsplannen

De afbetalingsplannen worden echter niet altijd even goed opgevolgd. Dat heeft vaak te maken met de grootte van het maandelijks af te lossen bedrag. De gemiddelde looptijd van een afbetalingsplan bedraagt 6,4 maanden en het gemiddelde bedrag is 111 euro per maand.

De plannen die worden opgelegd door de LAC's, worden over het algemeen beter toegepast. Misschien moeten ook de drinkwaterbedrijven werk maken van een ruimere spreiding in de tijd.

Effecten van de tariefwijziging

De minister stelt dat de aanpassing van de tariefstructuur een budgetneutrale operatie moet zijn. De afschaffing van de gratis kubieke meter water zal dus niet zorgen voor extra inkomsten voor de drinkwaterbedrijven of voor de Vlaamse overheid. De minister heeft het over een eerlijke doorrekening van alle kosten, op basis van een progressief tarief.

Het effect op de factuur en de eventuele afbetalingsplannen is nog niet gekend. Er wordt wel een armoedetoets opgesteld waarmee de Vlaamse Regering rekening zal houden bij haar definitieve beslissing. Een aantal maatregelen past binnen het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding. Dit stelt onder andere dat het algemeen waterverkoopreglement zal worden opgevolgd met aandacht voor mensen in armoede. En dat er wordt gestreefd naar een betaalbare waterfactuur voor deze groep. De WaterRegulator zal binnenkort een verkennende studie voeren naar de normen voor het in kaart brengen van de betaalbaarheid. Ook voorziet het actieplan in een actieve communicatie over de nieuwe tariefstructuur.

'Goede praktijk' voor de LAC's

Via het project 'Water en Armoede' van Samenlevingsopbouw Antwerpen wordt een 'goede praktijk' van de lokale adviescommissie uitgewerkt. De minister stelt dat er in dit kader een stuurgroepvergadering is geweest waarbij naast de OCMW's ook de VVSG, het Steunpunt Armoedebestrijding, de Vlaamse Ombudsdienst, Aquaflanders en de VMM betrokken zijn. In deze vergadering werd het project toegelicht en werd er een roadmap besproken. Er wordt ook een lerend netwerk van LAC's opgestart. In samenwerking met de VVSG werd een enquête georganiseerd onder de LAC's. De verwerking van deze informatie is lopende.

De minister hecht hierbij veel belang aan het terreinwerk. De verschillende werkwijzen binnen de OCMW's en de waterbedrijven kunnen in kaart gebracht worden via stages binnen de LAC's, die nu starten en die lopen tot juni 2016.

Budgetmeter voor water?

Het armoedeoverleg heeft al herhaaldelijk vragen gesteld over de mogelijkheid van een budgetmeter voor water, zoals voor elektriciteit. Inhoudelijk kan de minister daarmee akkoord gaan. De realisatie van een dergelijke budgetmeter stoot echter op een aantal technische moeilijkheden. Bepaalde waterbedrijven testen momenteel een nieuw type van slimme meter. Ze is bereid om te onderzoeken of een ruimere toepassing mogelijk is. Bij elektriciteit kan men de ampère verminderen, bij water kan dat niet. Ofwel heeft men water, ofwel niet. De geïnstalleerde systemen mogen de kwaliteit en de veiligheid van het water niet in het gedrang brengen. Ook buitenlandse systemen worden onderzocht.

Aantal uitgevoerde waterscans

Een beschermde klant kan een gratis waterscan laten uitvoeren. Dat is een doorlichting van de woning op eventuele onbekende waterverliezen. Dat is een nieuw instrument. In 2014 zijn er 44 waterscans gebeurd. Dit systeem moet nog verder ingeburgerd raken. Ook de niet-beschermde klanten kunnen tegen betaling een waterscan laten uitvoeren.

II. Vragen en opmerkingen van de leden**1. Tussenkoms van Rob Beenders**

Rob Beenders heeft begrepen dat de minister deze gedachtewisseling voorbarig vindt. Nochtans zijn heel wat drinkwaterbedrijven op dit ogenblik al hun tarieven aan het vastleggen.

Tussen 2014 en 2015 is de prijs van het drinkwater al met twaalf percent gestegen. Het vooropgestelde kader dient nu budgetneutraal te zijn. De financiële impact van de sociale correcties op de drinkwaterbedrijven is vandaag echter nog niet duidelijk. Sommige drinkwaterbedrijven vrezen dat ze inkomensverlies zullen lijden. Een verhoging van de drinkwaterprijs wordt dan noodzakelijk om de budgetneutraliteit te garanderen. Een eventuele prijsverhoging is dus het gevolg van het voorliggende kader waarvan sommige punten volgens hem onvoldoende bestudeerd zijn, zoals het gelijktrekken van de sociale correcties. Daarom dringt hij aan op een doorrekening van het volledige financiële kader.

Met de nu reeds genomen beslissingen zullen 300.000 gezinnen, voornamelijk gepensioneerden, binnen het profiel van de laagverbruikers vallen. Met de

nieuwe drinkwaterfactuur zullen ze echter meer betalen omdat het gratis water vervangen wordt door een korting op het vastrecht per gezinslid.

Ook in de uitgebrachte adviezen wordt betreurd dat er weinig stimuli worden gegeven om rationeel om te springen met water. Zal de minister een nieuw kader schetsen opdat de factuur niet hoger zou worden voor deze 300.000 gezinnen? De minister moet haar voornemen om rationeel watergebruik te belonen waarmaken.

De Vlaamse begroting houdt geen rekening met extra inkomsten uit deze maatregelen. In die zin is er dus budgetneutraliteit. De gevolgen voor de verschillende verbruikersprofielen zijn echter nog altijd niet gekend. Hij heeft de indruk dat deze maatregel die reeds op 1 januari van toepassing wordt, te snel wordt doorgevoerd en dat er nog heel wat rekenwerk moet gebeuren. Op dit ogenblik kan men nog niet garanderen dat de drinkwaterfactuur volgend jaar niet opnieuw zal stijgen omdat de nieuwe tarifiering niet budgetneutraal is voor de drinkwaterbedrijven.

De minister kiest voor sociale correcties binnen de drinkwaterfactuur. Ze zegt ook dat gratis niet bestaat, maar geeft wel een korting op het vastrecht per gedomicilieerde, hetgeen eigenlijk op hetzelfde neerkomt. Het nieuwe systeem is wel voordeliger voor een gezin van vier personen, maar niet voor een alleenstaande of een gezin met twee personen. Een reductie op het verbruik, zoals gratis water, is volgens hem nog altijd het beste middel om mensen te stimuleren om minder water te verbruiken. De voorbije jaren is het waterverbruik gedaald. Hij denkt dat dit een effect is van het toekennen van een aantal gratis kubieke meter.

Hij hoopt dat de minister na de aangekondigde armoedetoets indien nodig ook zal bijsturen.

Hij vraagt of de minister weet dat er bij de drinkwaterbedrijven in sommige provincies plannen zijn om de prijs voor een kubieke meter drinkwater te verhogen. De stelling van de minister dat de drinkwaterfactuur bij eenzelfde verbruik niet mag verhogen komt daardoor in het gedrang.

De overheveling van de bevoegdheid voor de drinkwaterfactuur naar Vlaanderen zorgt voor heel wat uitdagingen. Er zou onvoldoende personeel zijn voor de uitvoering van de geplande acties. Hij wil weten of de regering al maatregelen genomen heeft om te zorgen voor voldoende personeel.

In het advies van de WaterRegulator staan er op pagina 17 twee kolommen waarin men kan terugvinden welke verbruikersprofielen er meer of minder gaan betalen. Die kolommen spreken elkaar tegen. In de ene kolom gaat bijna iedereen erop vooruit, in de andere gaat iedereen er sterk op achteruit. De minister gebruikt die cijfers in haar conclusies, maar het rapport zegt niet hoe die berekeningen gemaakt zijn. Dat zou hij beter willen begrijpen.

De stimulansen voor een rationeel watergebruik zijn bijna allemaal verdwenen uit de nieuwe regeling. Hij vraagt zich af welke stimulansen de minister nog wil invoeren.

2. Tussenkoms van Valerie Taeldeman

Valerie Taeldeman stelt dat haar interesse vooral geïnspireerd was door statistische gegevens rond het algemeen waterverkoopreglement. Uit het antwoord van de minister blijkt dat de verhoogde inzet op het uitstel van betaling, op de afbetalingsregeling en op de LAC-werking effect gehad heeft.

Daardoor is het aantal afsluitingen van huishoudelijke klanten gedaald van 4728 in 2013 naar 3568 in 2014.

Ze stelt ook vast dat bijna de helft van de afbetalingsplannen niet correct wordt nageleefd. Er zijn twee types van afbetalingsplannen. De afbetalingsplannen in het kader van de LAC-werking, die een langere afbetalingstermijn hanteren, worden correcter nageleefd. Ze denkt dat een stroomlijning van de afbetalingsplannen van de drinkwaterbedrijven met deze eerste inderdaad nuttig zou zijn.

Ze wil weten of er in Vlaanderen nog steden en gemeenten zijn die niet beschikken over een LAC-werking. Is het de bedoeling om de LAC-werking ook uit te breiden naar die gemeenten?

Ze vindt het positief dat er een armoedetoets opgemaakt wordt in het kader van de nieuwe drinkwatertarieven. Ze begrijpt dat men nog wat moet wachten op de inhoud van de armoedetoets omdat de nieuwe tarieven nog niet definitief bekend zijn.

3. Tussenkoms van Gwenny De Vroe

Gwenny De Vroe legt uit dat de Brusselse aanpak in het geval van co-ouderschap uiteengezet wordt op de website www.hydrobru.be, onder de rubriek speciale tarieven. Het volstaat dat beide ouders een co-ouderschapsattest invullen. Men kan dat ook op een andere manier aanpakken, maar die oplossingen zijn minder eenvoudig. Men kan zich bijvoorbeeld ook baseren op de belastingaangifte of op gerechtelijke uitspraken.

Ze wil ook weten welke tarifiering er zal worden toegepast voor de tweede verblijven en voor de studentenkoten.

4. Tussenkoms van Hermes Sanctorum-Vandevoorde

Hermes Sanctorum-Vandevoorde brengt in herinnering dat zijn fractie voorstander is van een grotere progressiviteit van de tarieven.

De SERV vergelijkt in zijn advies het huidige en het nieuwe systeem. Het progressieve en het sociale gehalte van de tarieven zijn de twee belangrijkste voorwaarden voor een goede samenstelling van de waterfactuur.

Over het sociale gehalte van de tarieven bestaat er nog heel wat bezorgdheid, onder meer bij de vakbonden en bij Samenlevingsopbouw. De doelgroep die recht heeft op een sociale correctie, verandert niet. De kritiek dat de doelgroep te beperkt is, blijft dus overeind. De berekeningswijze van de sociale correcties verandert wel. Hij kijkt uit naar de resultaten van de aangekondigde armoedetoets.

De progressiviteit moet leiden tot een ecologische prikkel. De gratis kubieke meter water wordt echter afgeschaft. Dat was nochtans een sociale maatregel omdat het ging om een basishoeveelheid water per gezinslid. Het was ook een progressief tarief, want de eerste schijf was gratis. De volgende schijf is uiteraard duurder omdat het gratis water daarin verrekend wordt. De minister had de gratis kubieke meter kunnen behouden en de progressiviteit van het systeem verder uitbreiden. Dat heeft ze echter niet gedaan, wellicht omwille van de fixatie op het principe dat gratis niet bestaat. De SERV merkt herhaaldelijk op dat de ecologische prikkel niet aanwezig is in dit systeem. Hij vraagt zich af of er behalve een armoedetoets niet ook een ecologische toets nodig is.

5. Tussenkoms van Piet De Bruyn

Piet De Bruyn zegt dat sociale correcties voor zijn fractie een onderdeel zijn van elk rechtvaardig beleid. De minister heeft al gedeeltelijk geanticipeerd op de vraag die hij daarover had. Hij treedt de minister bij dat gratis niet bestaat. Er is altijd iemand die betaalt. Daarmee zegt hij niet dat het gratis water niet zinvol gebruikt werd. Zijn fractie kan niet akkoord gaan met de redenering van Rob Beenders dat de gratis kubieke meter water van de voorbije jaren heeft geleid tot een daling van het waterverbruik. Hij betwist het oorzakelijke verband. Hij wil nog wat meer uitleg over het begrip armoedetoets dat niet duidelijk gedefinieerd is.

6. Tussenkoms van Bart Nevens

Bart Nevens merkt op dat deze gedachtewisseling georganiseerd werd omdat er in de media al speculaties waren over de nieuwe tarifiering. Hij benadrukt dat de minister zich gehouden heeft aan de opdracht om de waterfactuur transparanter te maken. Dat geldt zowel voor de kost van het drinkwater als voor het vast recht. Daardoor wordt een vergelijking tussen de tarieven van de verschillende drinkwaterbedrijven gemakkelijker. De vervuiler betaalt door de saneringsbijdrage. Als er ook nog een sociale correctie wordt doorgevoerd, dan kan dit beschouwd worden als een billijke benadering van de drinkwaterfactuur.

Hij mist wel de opdracht van het drinkwaterbedrijf inzake rationeel waterverbruik. Er zijn geen stimulansen voor het hergebruik van regenwater.

De invoering is gepland op 1 januari 2017, maar de drinkwaterbedrijven moeten op 1 januari 2016 al een duidelijk uitgetekend plan hebben om de facturatie kenbaar te maken aan de eindgebruikers. Hij benadrukt het belang van de communicatie naar de klant. Hij vindt dat er, zoals voor de energiefactuur, een tool zou moeten zijn waarmee iedere eindgebruiker zijn drinkwaterfactuur vooraf kan berekenen.

Hij beseft dat heel wat kubieke meter drinkwater niet gefactureerd worden. Daarom zou men meer moeten inzetten op het controleren van lekkages. De brandweer moet misschien ook niet uitsluitend drinkwater gebruiken. Een verplichte waterscan voor beschermde klanten is volgens hem eveneens een optie.

Hij beseft dat er in veel gebouwen met meerdere woonentiteiten slechts één waterteller is. Deze dreigt in de toekomst in de categorie van de grootverbruikers terecht te komen. Daarom pleit hij voor een aparte waterteller voor elke woonentiteit.

Hij denkt ook dat sommige mensen misschien zullen overschakelen naar putwater. Hij heeft daar geen probleem mee, maar dan moet de kwaliteit van het putwater wel beter gemonitord worden. Hij denkt daarbij specifiek aan kampterreinen of landbouwbedrijven waar geen leidingwater is.

Hij sluit zich aan bij de vraag van Gwenny De Vroe over studentenkoten. Is een oplossing zoals een korting of een vrijstelling voor tweedeverblijftaksen mogelijk voor de minister?

7. Tussenkoms van Bart Dochy

Bart Dochy merkt op dat sommige bedrijven in de textielsector en in de agrovoedingssector eveneens behoren tot de categorie van de grootverbruikers. Deze bedrijven moeten kunnen gebruikmaken van een gunstig tarief om hun

concurrentiepositie niet in het gedrang te brengen in vergelijking met de omringende landen. Hij beseft dat het gebruik van grijswater hierbij een belangrijke rol kan spelen.

III. Antwoorden van de minister

Minister *Joke Schauvliege* denkt dat ze de meeste vragen eigenlijk al beantwoord had. Het Vlaamse regeerakkoord stelde uitdrukkelijk dat de gratis kubieke meter water zou worden afgeschaft en dat het nieuwe watertarief een gezinskorting zou bevatten. De regering zal ook werk maken van sociale tarieven.

Er komt ook uniformiteit en transparantie binnen de verschillende bestaande tarieven van de drinkwaterbedrijven. Er komt een vast recht, een variabel recht en een progressief tarief.

Het principe dat de vervuiler betaalt wordt ook consequent toegepast. In het verleden betaalden de gezinnen die naast de gratis kubieke meter water heel wat hemelwater gebruikten nauwelijks mee voor de waterzuivering. Daarom kiest deze regering voor een progressief tarief waarbinnen men betaalt vanaf de eerste verbruikte kubieke meter water en is er ook een vaste vergoeding. De vaste kosten moeten over iedereen gespreid worden. Deze nieuwe manier van redeneren leidt tot een budgetneutrale operatie. De inkomsten van de drinkwaterbedrijven zullen dus niet stijgen.

Ze reageert ook op de opmerkingen van Rob Beenders. Als de drinkwaterbedrijven in de provinciale comités voorstellen om de tarieven op te trekken, dan heeft dat niets te maken met de andere berekening van de waterfactuur. Dat is dan de verantwoordelijkheid van de drinkwaterbedrijven. Om de tarieven te kunnen verhogen moet een drinkwaterbedrijf een goed dossier opmaken, met een tariefplan. Ze moet tegenover de WaterRegulator ook verantwoorden wat hun nieuwe kosten zijn. Dat moet gekoppeld zijn aan een plan met onder meer maatregelen rond rationeel watergebruik. Dat tariefplan moet pas klaar zijn tegen de zomer van 2016. Het is dus niet correct dat alles klaar moet zijn tegen 1 januari 2016.

De armoedetoets gebeurt op de gebruikelijke manier. De armoedetoets werd opgemaakt door de aandachtsambtenaar die binnen haar diensten aanwezig is in het kader van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding. De effecten van de mogelijke nieuwe tarieven werden onderzocht voor de beschermde klanten en voor andere categorieën zoals alleenstaanden. Daarmee zal rekening worden gehouden bij de definitieve beslissing.

Er zijn slechts dertien gemeenten die nog geen LAC hebben binnen het OCMW. De minister van Welzijn ziet toe op het functioneren van de LAC's en werkt hieraan.

De VMM en het Agentschap Zorg en Gezondheid hebben in samenwerking met de drinkwaterbedrijven een actieplan uitgewerkt rond de kwaliteit van het putwater.

Voor de grootverbruikers zijn er geen veranderingen. Er komt inderdaad een progressief tarief. Dat zal echter rekening houden met industriële praktijken die veel drinkwater verbruiken. Ze stelt de heer Dochy gerust dat dit aspect van het dossier met heel wat actoren is doorgepraat.

De concrete vragen over tweede verblijven en studentenkoten kunnen worden besproken na de definitieve beslissing van de Vlaamse Regering.

Voor de centraal bemeterde panden moet een goede regeling worden uitgewerkt.

Ze herhaalt dat iedereen mee betaalde voor de gratis kubieke meter water, maar dat was geen correcte toepassing van het principe dat de vervuiler betaalt. Men kan zeggen dat het gratis water de mensen aanzet tot zuinigheid. Men kan echter ook zeggen dat gratis water geen stimulans kan zijn tot zuinigheid. Deze regering kiest voor een progressief tarief om de mensen te stimuleren tot rationeel watergebruik. Ze voert ook sociale correcties en een gezinscorrectie door.

Het algemeen waterverkoopreglement dat onder meer bepalingen bevat rond verborgen lekken, blijft geldig. Uit de statistieken blijkt dat dit al heel wat heeft opgeleverd. Er ontstaat ook een grotere uniformiteit tussen de verschillende drinkwaterbedrijven.

Voor de categorie van de beschermde klant heeft men zich gebaseerd op de situatie in een aantal andere sectoren. In het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding heeft de Vlaamse Regering zich ertoe geëngageerd om de categorie beschermde klant mettertijd te evalueren. Eventuele aanpassingen moeten ook gelden voor de andere beleidsdomeinen.

Bij haar definitieve beslissing zal de Vlaamse Regering rekening houden met alle elementen. Het moet gaan om een budgetneutrale operatie. Het tarief moet afgestemd zijn op de gezinssamenstelling en op het gezinsinkomen. Het principe dat de vervuiler betaalt speelt een belangrijke rol. De beslissing van de Vlaamse Regering moet zorgen voor een rationeel waterverbruik en voor een betaalbare waterfactuur.

IV. Bespreking

Rob Beenders denkt dat de minister de budgetneutraliteit alleen kan garanderen voor de eigen begroting en niet voor de gezinnen. Uit de eigen berekeningen van de minister blijkt namelijk dat de rekening zal stijgen voor de 300.000 gezinnen die kunnen omschreven worden als laagverbruikers. Dat wordt ook bevestigd in alle rapporten.

Ook voor de gemeenten is de budgetneutraliteit niet gegarandeerd. De definitieve inkomsten van de drinkwaterbedrijven zijn immers nog niet duidelijk. De drinkwaterbedrijven hebben hun berekeningen gebaseerd op de cijfers die de minister in juni heeft gecommuniceerd. Nu zegt de minister evenwel dat er over die cijfers nog geen zekerheid is omdat de sociale correcties nog niet doorgerekend zijn. Men beschikt nog niet over de armoedetoets. Als de berekeningen van de drinkwaterbedrijven inderdaad gebaseerd zijn op verkeerde cijfers, dan moet de minister vragen dat ze wachten met de samenroeping van hun provinciale comités tot de correcte cijfers beschikbaar zijn. Een eventuele daling van de inkomsten van de drinkwaterbedrijven door het gelijktrekken van de sociale correcties zal volgend jaar leiden tot een nieuwe stijging van het drinkwatertarief. De drinkwaterbedrijven moeten zich immers houden aan de budgetneutraliteit. De bewering van de minister dat de bespreking van tariefverhogingen binnen de provinciale comités niets te maken heeft met het nieuwe kader, klopt dus niet.

Hij stelt vast dat de minister in slogantaal blijft spreken. Ze heeft niet gezegd hoe ze het rationeel watergebruik wil stimuleren. Hij heeft de indruk dat de minister gewoon niet gehoord heeft wat hij gezegd heeft. De minister wil op 1 januari van start gaan. In diverse provincies worden er berekeningen gemaakt op basis van afspraken met de minister. Toch oordeelt de minister dat deze gedachtewisseling te vroeg komt omdat nog niet alles doorgerekend is.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde verwijst nogmaals naar het SERV-advies dat letterlijk zegt dat uit simulaties blijkt dat de prikkel tot rationeel drinkwatergebruik voor de meeste huishoudens en voor alle professionele kleinverbruikers kleiner wordt. Toch zegt de minister dat de nieuwe regeling ecologischer is. Waar zit dan de redeneringsfout van de SERV?

Piet De Bruyn vindt de verwijzing van de minister naar het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding, in antwoord op zijn vraag, een waardevolle aanvulling op het debat.

Hij vraagt dat de minister in een paar woorden zou vertellen hoe de armoedetoets concreet wordt aangepakt. Wordt deze armoedetoets uitgewerkt door de administratie of door het kabinet? Worden de middenveldorganisaties daarbij betrokken? Hij denkt dat een goede sociale correctie de ongerustheid van veel parlementsleden kan wegnemen. Op dat vlak hecht hij veel belang aan het overlegmodel.

Minister *Joke Schauvliege* veronderstelt dat Rob Beenders een stuk van haar antwoord gemist heeft. Ze heeft immers duidelijk gezegd dat de drinkwaterbedrijven in hun toekomstige plannen zullen moeten beschrijven hoe ze werken aan rationeel watergebruik.

Als de provinciale comités van de drinkwaterbedrijven onderzoeken hoe ze hun tarieven kunnen verhogen, dan heeft dat niets te maken met dit dossier. Dat is een verantwoordelijkheid van de provinciale comités waarin ook een diversiteit van politici vertegenwoordigd is. De regering kan daar niet rechtstreeks in ingrijpen. Ze hoopt dat de leden van die comités een correcte rol spelen.

Vanuit het principe dat de vervuiler betaalt is het logisch dat men betaalt vanaf de eerste kubieke meter water. Die moet immers even goed gezuiverd worden. Het progressieve tarief is een stimulans om zuinig om te springen met water.

De armoedetoets wordt uitgewerkt door de administratie, in overleg met de armoedeorganisaties.

Hilde Soetaert, afdelingshoofd van de VMM, antwoordt dat de eerste kolommen in de tabellen op pagina 17 van het advies van de WaterRegulator het effect van de nieuwe tariefstructuur weergeven per gezinstype en per drinkwaterbedrijf. De tweede kolommen geven de verdeling weer van de gezinnen over het verbruikspatroon. Aan de hand van die tabellen kan men voor elk drinkwaterbedrijf berekenen voor hoeveel gezinnen de waterfactuur zal dalen en voor hoeveel ze zal stijgen. Die tabel vloeit voort uit de berekeningen van de WaterRegulator.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde betreurt dat hij geen antwoord gekregen heeft op zijn vraag welke redenerings- of berekeningsfout de SERV gemaakt heeft. Hij is wel bereid om genoeg te nemen met een schriftelijk antwoord. De SERV zegt duidelijk dat de ecologische prikkel afwezig is. In haar antwoord herhaalt de minister zichzelf.

Minister *Joke Schauvliege* zegt dat ze daarnet expliciet gezegd heeft waar die fout zit. *Hermes Sanctorum-Vandevoorde* ontkent dat.

Tinne ROMBOUTS,
voorzitter

Valerie TAELEMAN,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

LAC	lokale adviescommissie
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
VMM	Vlaamse Milieumaatschappij
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten